

تاریخچه صنعت نساجی ایران

تهیه و تنظیم: حبیب کریمی - کارشناس حقوقی و روزنامه نگار

بخش دوم

اطلس بافت نام تنها کارخانه‌ای است که انواع پارچه‌های

نبودن بازار فروش، رقابت تولیدات خارجی

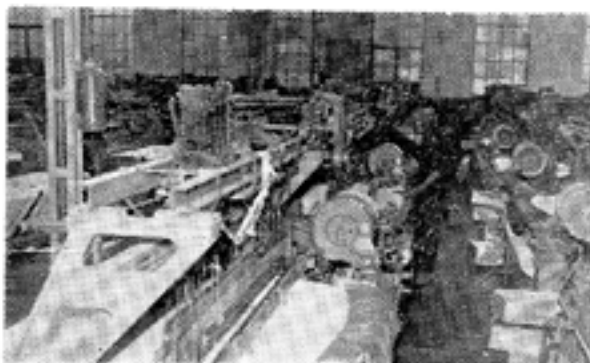
کارخانه‌های نساجی از لحاظ فنی هیچ نقصی ندارند. با

کنترل شدید دروازه‌ها، در بهبود بنیه

امکان تهیه پارچه‌های ابریشمی از قبیل دپیت، ساتن و پارچه‌های میلی و پرده‌ای میباشد، بسیاریه و ثرو واقع شده است. آقای مهندس جناب گفت عمل کرد کارخانه اطلس بافت در مدت ۵ ماهی که زیر نظر سازمان مدیریت صنعتی کار کرده است بهراتب‌ازیر نامه منظمی که وسیله همین سازمان پیش بینی شده است بهتر بوده است ولی مشکلی که برای این کارخانه و کارخانه‌های نساجی دیگر موجود است مشکل نبودن بازار خوب است که آنها را تغییر دادن نوع محصول برای ما حل خواهد شد و امیدواریم که برنامه تنظیم شده ما بخوبی پیش برود تا بتوانیم کلیه دیون کارخانه را پرداخت نماییم.

تاریخچه

کارخانه اطلس بافت در سال ۱۳۳۵ بوسیله آقای احمد پورقدیری بصورت شرکت فامیلی تاسیس گردید. وضع کارخانه در سالهای اول تاسیس مانند اغلب کارخانه‌ها از لحاظ مالی و دیونی که داشت چندان رضایتبخش نبود و در

نمایی از قسمت بافندگی کارخانه اطلس بافت

آقای مهندس فخرالدین جناب که امروز مدیریت یکی از بزرگترین کارخانجات نساجی ایران را بهمه دارد و در حسن اداره و سیاست مدیریت مشهور میباشد تحصیلات خود را پس از پایان دوران متوسطه در رشته الکترو مکانیک ادامه داده و در این راه موفقیت‌های شایانی بدست آورده است.

آقای مهندس جناب از آینده‌افسردی که است مدت‌ها در پست‌های مهم و گوناگون از ۲۵ سال پیش به ترتیب با سمت:

مهندس کارخانه نساجی بهشهر

مهندس کارخانه شماره ۱ شاهی

ریاست کارخانه گونی باقی شاهی

ریاست کارخانه نساجی شاهی

ریاست کارخانه نساجی بهشهر

مدیریت شرکت‌های ریسندگی و بافندگی اطلس بافت که هنوز هم بر سر این شغل است مشغول خدمت بوده است.

آقای مهندس جناب بواسطه حسن مدیریت و سابقه درخشان در امر نساجی از طرف وزارت اقتصاد، قائم مقام صاحبان سهام و مدیریت شرکت اطلس بافت را بهمه گرفت

محدودیت ورود کالا

آقای مهندس جناب در مورد کارخانه‌ای که اکنون از طرف وزارت اقتصاد مدیریت آنرا بهمه گرفته اظهار داشت که: با محدودیت ورود کالاهایی که امکان تهیه آن در کشور هست کمک موثری باین صنعت شده است و این تصمیم برای کارخانه

ابریشمی تهیه میکند

دو مشکل بزرگ برای کارخانه‌های نساجی است

بهبود قوه خرید مردم نگرانی کنونی بر طرف خواهد شد

مالی و مرغوبیت نوع کالا مؤثر است (مهندس جناب)

نمایی از قسمت ریسندگی کارخانه اطلس بافت

مشکلات

آقای مهندس جناب در مورد مشکلات امروز صنعت نساجی اظهار داشتند :

همانطوریکه در بالا اشاره شده بزرگترین مشکل کارخانه های نساجی در حال حاضر عدم بازار فروش است چون اکنون کارخانه های نساجی از جمله کارخانه ما از لحاظ فنی هیچ نقصی ندارند و تمام ماشین آلات این کارخانه ها به مرور زمان آماده شده و نواقص آن بر طرف گردیده است و فقط بهبود وضع اقتصاد این صنعت را از بحران نجات خواهد داد .

گردانندگان کارخانه مزبور معتقدند که تنها راه بر طرف نمودن مشکل کارخانه های نساجی کنترل شدید دروازه ها است که خود موجب تقویت و حمایت قوه معادی و معنوی صنایع تولیدی داخلی است . و اضافه کردند مسا در پیروی از منویات شاهانه اقدام به بیم کردن کارگران در سود کارخانه نموده ایم و این امر را در بهبود تولید و افزایش میزان تولید بینهایت مؤثر خواهد بود .

عرض سال پیش از سه ماه کار نمی کرد تا اینکه مدیران با تجربه و کاردان این کارخانه و خامت وضع اقتصادی را که دامنگیر کارخانه آن ها شده بود دریافتند و در همین موقع یعنی در نیمه دوم اسفند چهل و یک وزارت اقتصاد و قائم مقام جزء سهامداران آن شدند و اداره این کارخانه زیر نظر سازمان مدیریت درآمد با این ترتیب که کارخانه میانی بصورت وام از بانک توسعه صنعتی و معدنی دریافت دارد که ضمن بهره برداری دیون کارخانه نیز پرداخت گردد .

سهامداران کارخانه تا کنون با مبلغی که کارخانه از بانک گرفته و فعالیت های که شروع کرده توانسته اند قسمتی از دیون کارخانه را پرداخت نمایند و با بهبود وضع اقتصادی همگام با سایر صنایع وضع این کارخانه بهتر و کار آن بیشتر خواهد گردید ولی در حال حاضر بازار فروش چندان رضایت بخش نیست و امید است است با پشتکار گردانندگان کارخانه و برنامه های پیش بینی شده و تغییر یک در وضع بازار بوجود خواهد آمد کارخانه بتواند کلیه دیون فعلی خود را پرداخت نماید .

وضع کارگران

وضع کارگران از جهت برنامه پیش بینی شده بسیار خوب است ولی از آنجا که بهبود و پیشرفت یک کارخانه مدیون وضع مالی کارخانه و وضع مالی کارخانه مربوط به فروش محصولات و میزان فروش مربوط به قوه خرید مردم و قوه خرید مردم به وضع اقتصادی مملکت و درآمد ملی مردم بستگی کامل دارد و متأسفانه قوه خرید مردم خیلی پایین است وضع کارگران آن چندان رضایت بخش نیست . رضایت بخش از آن لحاظ که مورد نظر مدیران کارخانه هست نیست و گرنه وضع عمومی کارگران نسبت به قبل فوق العاده بهتر شده است و اکنون کارگران از بیمه و کلیه مزایای دیگر کارگری استفاده مینمایند .

مدرنترین و مجهزترین نوع ماشین

دستگاههای مولد برق کارخانه نساجی مازندران

فروش سهام کارخانه نساجی مازندران به مردمیک

هیئت مدیره

به نفر اعضاء هیات مدیره شرکت سهامی نساجی مازندران بنام :
آقایان : وثیقن ، دکتر فرمانفرمایان ، واثق ازمنامات یاثک اعتبارات صنعتی و دوفنر دیگر بنام آقای
محسن مطالی مدیرعامل و آقای مهندس احمدی از اشخاصی که در کار نساجی وارد و دارای اطلاعات کافی در این رشته
هستند برگزیده شدهاند .

میباشد . و علاوه بر این خود موجب شده است که مردم در مورد
سرمایه گذاری راغبتر گردند . و سرمایه های منفرقی جمع و در
یک واحد تولیدی بکارآفتد . این تصمیم مصداق جمله کار مردم
را مردم واگذارید بیاد میآورد . و از طرفی سرمایه گذاریهای
تولیدی را که تا بحال در انحصار یک عده بختسرخ و پولدار بوده

تاریخچه

شرکت سهامی نساجی مازندران با سرمایه یک صد و
بیست میلیون تومان در اسفند سال ۱۳۴۱ تاسیس گردید و از
طرف دولت وزیر اقتصاد و مدیرعامل سازمان برنامه بنام یادگی
در این شرکت تعیین گردیدند .

دولت در برنامه دوم بعد از مطالعه در مورد پیشرفت صنعت
نساجی تصمیم گرفت علاوه بر کارخانه های موجود یک صد هزار
دوگ رستدگی و ۴ ماشین رستدگی و بافندگی وارد کنند

سازمان برنامه هم تصمیم خرید سه کارخانه پیش بینی
شده را به مناقصه گذارد ولی بواسطه نبودن ارز موافقت نگردید
و بجای سه کارخانه قرار شد دو کارخانه از کشور ایتالیا که
حاشر با انجام معامله نهایتی بود وارد شود .

اختیار خرید کارخانه های مزبور در برنامه سوم تامین و
سفارش آن داده شد .

پس از مدتی سه کارخانه مورد نظر وارد ویکی در کارخانه
چیت سازی و کارخانه دیگر پاشافه یک کارخانه فی نیتین در شاهین
نصب گردید .

فروش سهام با سهولتترین شرایط

از طرف صاحبان سهام بهانک اعتبارات صنعتی سازمان
برنامه اختیار داده شد که سهام دولتی را باحد اقل ۰.۶٪ سود
سالیانه بفروشد .

فروش سهام کارخانه های رستدگی و بافندگی مازندران
را به مردم با سود ۰.۶٪ یکی از اقدامات بسیار ذقیمت و مهمی
است که در سال های اخیر در راه سرمایه گذاری ملی بوسیله مردم
انجام شد و فروش این سهام از چند جهت بفتح اقتصاد کشور

عکس بالا قسمتی از یک سالن ماشین آلات بافندگی است

آلات بهترین پارچه‌ها را تقدیم میکنند

میتواند برق شهر شاهی را نیز تامین نماید

قدم مهم در راه تشویق سرمایه‌گذاری ملی است

قدرت تولیدی ماشین‌های کارخانه سی میلیون (۳۰۰۰۰۰۰) متر پارچه میباشد (در صورتیکه کارخانه در سه شیفت کار کند)، به علاوه قدرت تولیدی قسمت تکمیل رنگرزی و چاب در حدود ۶۰۰۰۰۰۰ (شش میلیون) متر است

قسمت تکمیل و رنگرزی و چاب قادر است انواع پارچه‌های مختلف سبک وزن یعنی ۱/۹۰ وارنک تکمیل و چاب نماید

ماشین آلات

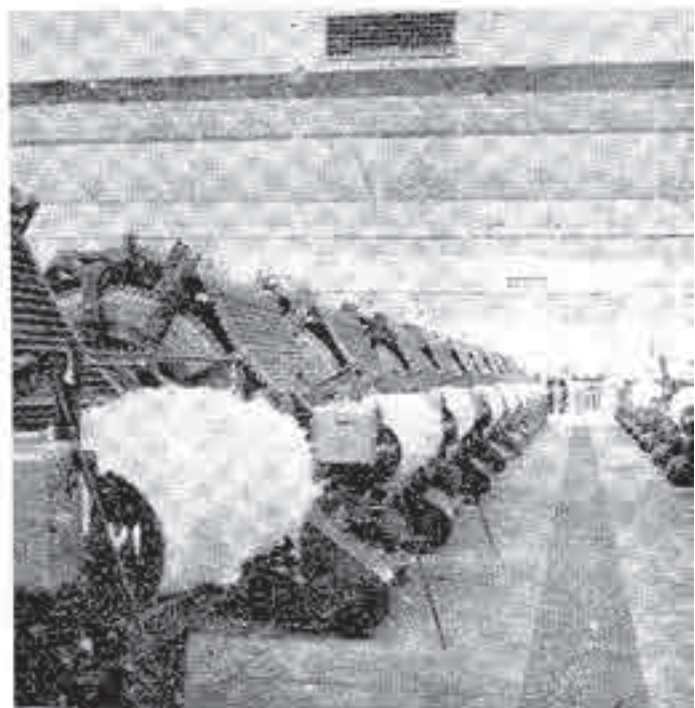
ماشین آلات کارخانه ریستدگی و بافتدگی مارندران از کشور ایتالیا و ماشین آلات قسمت رنگرزی از آلمان و آمریکا و ایتالیا و دستگاههای تهیه این کارخانه از آمریکا و دستگاه ساشال و بخارویری آن از کشور فرانسه و ساختمان فلسزی کارخانه از انگلستان و همچنین قسمت عمده تأسیسات برقی داخلی کارخانه از A.P.C. آلمان خریداری شده است دستگاه تولید بخار کارخانه دارای دو بویلر میباشد که هر کدام به نوریون جداگانه‌ای متصل میباشند و هر نوریون قدرت دارد ۵۰۰ کیلووات برقی تولید نماید (جمعاً ۱۱۰۰۰ کیلووات)

برقی تولیدی کارخانه مارندران علاوه بر برآوردن احتیاجات داخلی میتواند برق شهرشاهی را نیز تأمین نماید. ضمناً در این کارخانه مرکز تعمیر مجهز به تمام وسایل وجود دارد که میتوان در آن کلیه وسایل بزرگی مورد لزوم کارخانه را تهیه نمود.

نیروی انسانی

کارگران کارخانه که در حال حاضر مشغول کار میباشند حدود ۱۱۰۰ نفر هستند که در آینده در صورتیکه کارخانه در سه شیفت مشغول کار شود این عدد به ۲۰۰۰ نفر افزایش خواهد یافت.

یکی از شرایط استفاده کارگران در کارخانه مارندران در درجه اول داشتن سواد کافی است و روی همین اصل کارگرانی که اکنون در استفاده این کارخانه میباشند همه از سمت سواد برخوردارند و این خود یکی از امتیازات دیگری است که این کارخانه بر سایر کارخانهها دارد.

تصویر فوق یکی از سالن‌های ماشین آلات ریستدگی را نشان میدهد. به‌معموم اطمینان داده است.

نوع محصول و ظرفیت کارخانه

در کارخانه‌جات ریستدگی و بافتدگی مارندران انواع و اقسام پارچه‌ها تهیه میشود ماشین‌های این کارخانه از مدرنترین و مجهزترین ماشینهای بافتدگی و ریستدگی است ۲۰ دستگاه از دستگاههای بافتدگی این کارخانه پارچه‌هایی به عرض ۴ متر و بیست سانتیمتر تولید میکنند.

این کارخانه قادر است پارچه‌هایی از االیاف مصنوعی تهیه نماید و بجای مواد اولیه طبیعی از مواد مصنوعی استفاده کند. از پارچه‌هایی که در این کارخانه تهیه میشود میتوان انواع مثالیهای نخی با الیاف مصنوعی سبک وزن را نام برد.

سال زیباتر، مرغوبتر و بهتر عرضه میشود

صنایع نساجی سد راه

صنعت است آقای سیدعلی سیاه پوشان

ابتکار، سلیقه، علل انکار ناپذیر موفقیت صاحبان صنایع نساجی است

ومحصولات داخلی نیز مورد حمله و رقابت تولیدات کشورهای بزرگ و کارخانه‌های با سابقه قرار نگیرد و حمایت از صنایع داخلی بعمل آید دروازه‌ها را باید شدیداً کنترل کرد تا مردم از محصولات داخلی که سرمایه ایرانی و دست ایرانی تهیه میشود استفاده نمایند و با چنین تسمیه‌ای که ضمن اجرا نیز داشته باشد علاوه بر حفظ سرمایه‌های ملی و تشویق مردم در امر سرمایه‌گذاری تولیدی یک قدم مثبت در راه دفاع و حمایت از کارگر ایرانی برداشته خواهد شد و اکنون سهم کردن کارگران در سود کارخانه‌ها خود یکی از طرقی است که با بکار بردن آن میتوان میزان تولید کارخانه‌ها را بالا برد.

در گذشته ظرف هر سال ۶۰ هزار تخته پتو در سال تهیه میکردند است در صورتیکه امروز این مقدار به ۴۵ هزار تخته تنزل کرده.

نوع پتوهای این کارخانه زیبا و با دوام و مرغوب است و اکنون با رنگها و نقشه‌های مختلف بافته و به معرض فروش میرسد. یکی دیگر از محصولات این کارخانه قسمت تهیه اتیکت میباشد که از سال ۱۳۳۶ شروع بکار کرده است و اکنون سفارش اتیکت جهت کارخانه‌های مختلف را انجام میدهد. ترتیب کارخانه پشمیافی شرق در حال حاضر با وجود ماشین آلات مجهزی که دارد ۱۰۰ هزار تخته پتو در سال است.

همکاری، ابتکار

آقای سیدعلی سیاه پوشان که یکی از اشخاص مطلع و وارد در کار نساجی میباشد و عمری را با فرازونشیبها و مشکلات در امر این صنعت تجربه کرده‌اند عقیده دارند که:

علت اساسی عقب افتادگی صنعت نساجی در ایران عدم همکاری عقید صاحبان صنایع نساجی است و شاید بهین دلیل صنعت نساجی که در ایران پس از صنعت نفت دومین صنعت تولیدی کشور است روز بروز عرض پیشرفت ره قهقرا را پیموده است و امید است که با همکاری سهیمانه دولت و صاحبان صنایع نساجی و بهبود و افزایش قوه خرید مردم بتوان از این قهقرا جلوگرفتی نمود.

عامل دیگری که در هر مورد از امور تولیدی قابل مذاقه تمام میباشد ابتکار است، اصولاً ابتکار زاینده احتیاج میباشد و از آنجا که کار صنعت بخصوص صنعت نساجی روی احتیاج و تقاضای مردم تولید و توزیع میگردد باید احتیاج و سلیقه‌های مردم را در نظر گرفت و برای اینکه صاحبان صنایع بیشتر تشویق

قسمتی از ماشین آلات ریسندگی کارخانه پشمیافی شرق

سال زیباتر، مرغوبتر و بهتر عرضه میشود

صنایع نساجی سد راه

صنعت است آقای سیدعلی سیاه پوشان

ابتکار، سلیقه: علل انکار ناپذیر موفقیت صاحبان صنایع نساجی است

ومحصولات داخلی نیزمورد حمله و رقابت تولیدات کشورهای بزرگ وکارخانه‌های با سابقه قرارنگیردوحمایتی از صنایع داخلی بعمل آید دروازه‌ها را باید شدیداً کنترل کرد تا مردم از محصولات داخلی که بسرمایه ایرانی وپدست ایرانی تهیه میشود استفاده نمایندوبا چنین تصمیمی که ضامن اجرا نیزداشته باشد علاوه برحفظ سرمایه‌های ملی وتشویق مردم در امر سرمایه گذاری تولیدی يك قدم مثبت در راهدفاع و حمایت از کارگرایرانی برداشته خواهدشدواکنون سهمی کردن کارگران درسودکارخانه‌ها خود یکی ازطرفی است که با بکاربردن آن میتوان میزان تولید کارخانه‌ها را بالا برد .

ودر گذشته ظرف هر سال ۶۰ هزارتخته پتودرسال تهیه میکرده است درسورتیکه امروز این مقدار به ۴۵ هزار تخته تنزل کرده .

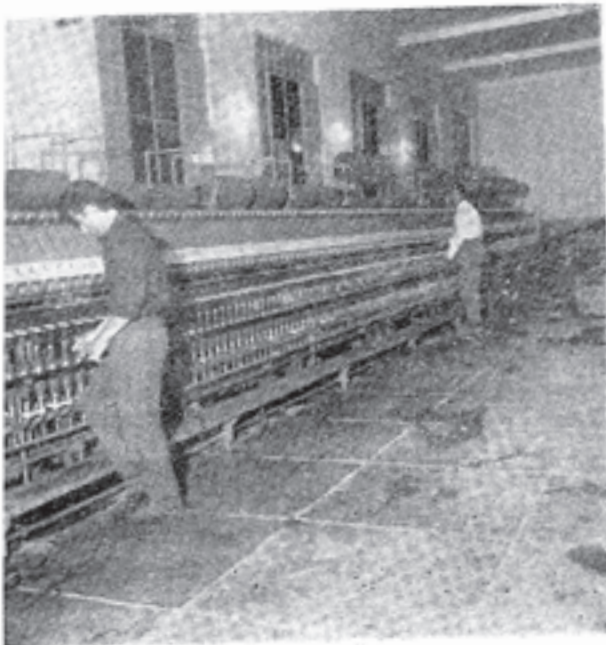
نوع پتوهای این کارخانه زیبا وپا دوام ومرغوب است واکنون با رنگها ونقشه‌هایمختلف یافته وپمعرض فروش میرسد. یکی دیگراز محصولات این کارخانه قسمت تهیه اتیکت میباشد که ازسال ۱۳۳۶ شروع بکار کرده است واکنون سفارش اتیکت جهت کارخانه‌های مختلف را انجام میدهد . ظرفیت کارخانه پشمیافی شرق درحال حاضر با وجود ماشین آلات مجهزی که دارد ۱۰۰ هزارتخته پتودرسال است .

همکاری، ابتکار

آقای سیدعلی سیاه پوشان که یکی از اشخاص مطلع ووارد در کار نساجی میباشددوعمری را با فرازونشیبها ومشکلات درامر این صنعت تجربه کرده اند عقیده دارند که :

علت اساسی عقب افتادگی صنعت نساجی در ایران عدم همکاری مفید صاحبان صنایع نساجی است وشاید بهمین دلیل صنعت نساجی که در ایران پس از صنعت نفت دومین صنعت تولیدی کشور است روز بروزعوض پیشرفت ره قهقرا را پیموده است و امید است که با همکاری سمیمانه دولت وصاحبان صنایع نساجی و بهسود و افزایش قوه خرید مردم بتوان از ایسن قهقرا جلوگیری نمود.

عامل دیگری که در هر مورد از امور تولیدی قابل ملاحظه تمام میباشد ابتکار است، اصولا ابتکارزاییده احتیاج میباشد و از آنجا که کار صنعت بخصوص صنعت نساجی روی احتیاج وتقاضای مردم تولید و توزیع میگردد باید احتیاج وسلیقه‌های مردم را در نظر گرفت وبرای اینکه صاحبان صنایع بیشتر تشویق

قسمتی از ماشین آلات ریسندگی کارخانه پشمیافی شرق